

Программа курса
«Обществознание для граждан Республики Беларусь»

Объем и содержание учебной дисциплины «Обществознание»

Форма обучения	Общий объем (трудоемкость) Часов	в том числе аудиторная контактная работа обучающихся с преподавателем, час					Самостоятельная работа, час	Форма промежуточной аттестации
		Всего	Лекции	Практические (семинарские) занятия	Лабораторные занятия	Консультации		
дистанционная	36	36	10	-	-	-	26	тест

Тематический план

№ п/п	Основные разделы и темы учебной дисциплины	Часов	
		Лекции	Самостоятельная работа
1.	Человек и общество	2	5
2.	Экономика	2	5
3.	Социология	2	5
4.	Политология	2	5
5.	Право	2	6
	Итого:	10	26

Краткое содержание учебной дисциплины

Раздел 1. Человек и общество

Тема 1. Биологическое и социальное в человеке

Теории происхождения человека. Биологическое и социальное в человеке. Индивид, индивидуальность, личность. Потребности человека

Тема 2. Деятельность

Понятие и структура деятельности. Основные формы (виды) деятельности. Творчество. Способности человека

Тема 3. Познание мира

Познавательная деятельность. Виды познания. Разнообразие способов (форм) познания

Тема 4. Человек и его ближайшее окружение

Ближайшее окружение человека. Межличностные отношения. Лидерство

Тема 5. Межличностный конфликт

Понятие конфликта. Особенности межличностного конфликта. Конструктивные способы (стратегии) разрешения межличностных конфликтов

Тема 6. Общество как форма жизнедеятельности людей

Понятие общества. Общество и природа. Сферы общественной жизни

Тема 7. Социальные изменения и их формы

Понятие социальных изменений. Многообразие социальных изменений. Формы и источники социальных изменений

Тема 8. Человечество в XXI в., основные вызовы и угрозы

Понятие глобальных проблем современного общества. Виды глобальных проблем. Основные направления решения глобальных проблем. Международные организации, участвующие в решении глобальных проблем

Раздел 2. Экономика

Тема 1. Экономика и ее роль в жизни общества

Что такое экономика. Даровые и экономические блага. Виды экономической деятельности. Основные вопросы экономики

Тема 2. Потребности и ресурсы, товары и услуги

Потребности человека. Факторы производства. Товары и услуги

Тема 3. Разделение труда и специализация, производительность труда

Что такое специализация. Принципы и причины специализации. Разделение труда. Производительность

Тема 4. Обмен и торговля

Что такое торговля. Специализация и обмен. Формы торговли

Тема 5. Экономические системы и собственность

Что такое собственность. Правомочия собственника. Формы собственности. Типы экономических систем

Тема 6. Рынок и рыночный механизм

Спрос, закон спроса. Предложение, закон предложения. Механизм цен

Тема 7. Деньги

Деньги, покупательная способность денег. Функции денег. Денежная масса. Инфляция

Тема 8. Фирма в рыночной экономике

Цели деятельности фирмы. Издержки и прибыль фирмы. Заккрытие фирмы

Тема 9. Организационно-правовые формы предпринимательства

Кого называют предпринимателем. Организационно-правовые формы предпринимательства (виды фирм)

Тема 10. Заработная плата и стимулирование труда

Безработица. Спрос и предложение трудовых услуг. Зарботная плата. Безработица

Тема 11. Экономические цели и функции государства

Экономические цели государства. Функции государства в условиях рынка.
Направления экономической политики государства

Тема 12. Налоги. Государственный бюджет

Налоги и их функции. Виды налогов. Государственный бюджет, его структура.

Раздел 3. Социология

Тема 1. Социальная структура общества

Социальные группы. Страты и стратификация. Типы социальной стратификации

Тема 2. Положение человека в обществе

Социальный статус. Социальная роль. Социальная мобильность

Тема 3. Семья как малая группа

Признаки малой группы. Особенности семьи как малой группы. Роль семьи в жизни человека

Тема 4. Социальные ценности и нормы

Социальные ценности. Признаки и виды социальных норм. Отклоняющееся поведение

Тема 5. Социальный конфликт и пути его разрешения

Понятие «социальный конфликт». Причины социальных конфликтов. Виды социальных конфликтов. Пути разрешения социальных конфликтов.

Раздел 4. Политология

Тема 1. Роль политики в жизни общества

Власть. Особенности политической власти. Политика. Роль политики в жизни общества

Тема 2. Понятие и признаки государства

Понятие государства. Признаки государства. Структура государства. Функции государства

Тема 3. Разделение властей

Принцип разделения властей. Распределение власти «по вертикали»

Тема 4. Форма государства

Понятие «форма государства». Форма правления. Форма государственного устройства

Тема 5. Политические (государственные) режимы

Типы (виды) политических (государственных) режимов. Основные признаки демократического, авторитарного и тоталитарного режимов

Тема 6. Участие граждан в политической жизни

Формы политического участия. Избирательное право. Выборы. Референдум

Тема 7. Местное самоуправление

Понятие местного самоуправления. Муниципальные образования в России. Органы местного самоуправления, их полномочия и принципы деятельности

Тема 8. Политические партии и движения

Политическая партия. Партийные системы. Типы политических партий. Роль политических партий в жизни общества. Общественно-политические организации

Тема 9. Гражданское общество и правовое государство

Понятие и признаки гражданского общества и правового государства

Раздел 5. Право

Тема 1. Право. Его роль в жизни общества и государства

Понятие права. Признаки права. Общие принципы права. Роль права в жизни

общества и государства

Тема 2. Система права

Понятие системы права. Отрасли права. Система законодательства. Нормативные правовые акты

Тема 3. Правоотношения

Понятие правоотношений. Структура правоотношений. Виды правоотношений. Юридические факты

Тема 4. Правонарушения

Понятие правонарушения. Признаки правонарушения. Виды правонарушений

Тема 5. Юридическая ответственность

Понятие юридической ответственности. Признаки юридической ответственности. Виды юридической ответственности

Тема 6. Конституция Российской Федерации. Конституционный строй

Конституция РФ, ее юридические свойства. Конституционный строй РФ

Тема 7. Федеративное устройство РФ

Принципы федеративного устройства РФ. Разделение полномочий между федеральным центром и субъектами РФ

Тема 8. Органы государственной власти РФ

Президент РФ. Федеральное Собрание РФ. Правительство РФ

Тема 9. Правоохранительные органы. Судебная система

Задачи правоохранительных органов. Структура правоохранительных органов. Судебная система РФ

Тема 10. Права и свободы человека и гражданина в России

Права и свободы человека и гражданина. Гарантии прав и свобод. Конституционные обязанности гражданина.

Тема 11. Гражданские правоотношения

Понятие и принципы гражданских правоотношений. Виды гражданских правоотношений. Право собственности

Тема 12. Основные виды гражданско-правовых договоров

Понятие договора. Содержание договора. Виды договоров. Недействительность договоров

Тема 13. Права потребителей

Понятие «потребитель». Основные права потребителей

Тема 14. Правовые основы брака и семьи

Юридический смысл понятий «семья» и «брак». Условия заключения брака. Права и обязанности супругов. Прекращение брака

Тема 15. Право на труд и трудовые отношения

Право на труд. Трудовой договор. Трудовая книжка. Дисциплина труда

Тема 16. Административные отношения

Сущность административных правоотношений. Административный проступок. Административные наказания.

Тема 17. Уголовное право

Отрасль «уголовное право». Понятие преступления и его виды. Цели и виды наказаний. Смягчающие и отягчающие вину обстоятельства.

Кароткі змест вучэбнай дысцыпліны

Раздзел 1. Чалавек і грамадства

Тэма 1. Біялагічнае і сацыяльнае ў чалавеку

Тэорыі паходжання чалавека. Біялагічнае і сацыяльнае ў чалавеку. Індывід, індывідуальнасць, асоба. Патрэбнасці чалавека

Тэма 2. Дзейнасць

Паняцце і структура дзейнасці. Асноўныя формы (віды) дзейнасці. Творчасць. Здольнасці чалавека

Тэма 3. Спазнанне свету

Пазнавальная дзейнасць. Віды пазнання. Разнастайнасць спосабаў (формаў) пазнання

Тэма 4. Чалавек і яго найбліжэйшае асяроддзе

Бліжэйшае асяроддзе чалавека. Міжасобасныя адносіны. Лідэрства

Тэма 5. Міжасобасны канфлікт

Паняцце канфлікту. Асаблівасці міжасобаснага канфлікту. Канструктыўныя спосабы (стратэгіі) дазволу міжасобасных канфліктаў

Тэма 6. Грамадства як форма жыццядзейнасці людзей

Паняцце грамадства. Грамадства і прырода. Сферы грамадскага жыцця

Тэма 7. Сацыяльныя змены і іх формы

Паняцце сацыяльных змен. Разнастайнасць сацыяльных змен. Формы і крыніцы сацыяльных змен

Тэма 8. Чалавецтва ў XXI ст., асноўныя выклікі і пагрозы

Паняцце глабальных праблем сучаснага грамадства. Віды глабальных праблем. Асноўныя напрамкі вырашэння глабальных праблем. Міжнародныя арганізацыі, якія ўдзельнічаюць у вырашэнні глабальных праблем

Раздзел 2. Эканоміка

Тэма 1. Эканоміка і яе роля ў жыцці грамадства

Што такое эканоміка. Даравыя і эканамічныя даброты. Віды эканамічнай дзейнасці. Асноўныя пытанні эканомікі

Тэма 2. Патрэбнасці і рэсурсы, тавары і паслугі

Патрэбнасці чалавека. Фактары вытворчасці. Тавары і паслугі

Тэма 3. Падзел працы і спецыялізацыя, прадукцыйнасць працы

Што такое спецыялізацыя. Прынцыпы і прычыны спецыялізацыі. Падзел працы. Прадукцыйнасць

Тэма 4. Абмен і гандаль

Што такое гандаль. Спецыялізацыя і абмен. Формы гандлю

Тэма 5. Эканамічныя сістэмы і ўласнасць

Што такое ўласнасць. Правамоцтвы ўласніка. Формы ўласнасці. Тыпы эканамічных сістэм

Тэма 6. Рынак і рынкавы механізм

Попыт, закон попыту. Прапанова, закон прапановы. Механізм коштаў

Тэма 7. Грошы

Грошы, пакупніцкая здольнасць грошай. Функцыі грошай. Грашовая маса. Інфляцыя

Тэма 8. Фірма ў рынкавай эканоміцы

Мэты дзейнасці фірмы. Выдаткі і прыбытак фірмы. Закрыццё фірмы

Тэма 9. Арганізацыйна-прававыя формы прадпрымальніцтва

Каго называюць прадпрымальнікам. Арганізацыйна-прававыя формы прадпрымальніцтва (віды фірм)

Тэма 10. Заработная плата і стымуляванне працы

Беспрацоўе. Попыт і прапанова працоўных паслуг. Заробак. Беспрацоўе

Тэма 11. Эканамічныя мэты і функцыі дзяржавы

Эканамічныя мэты дзяржавы. Функцыі дзяржавы ва ўмовах рынку. Напрамкі эканамічнай палітыкі дзяржавы

Тэма 12. Падаткі. Дзяржаўны бюджэт

Падаткі і іх функцыі. Віды падаткаў. Дзяржаўны бюджэт, яго структура.

Раздзел 3. Сацыялогія

Тэма 1. Сацыяльная структура грамадства

Сацыяльныя групы. Страты і стратыфікацыя. Тыпы сацыяльнай стратыфікацыі

Тэма 2. Становішча чалавека ў грамадстве

Сацыяльны статут. Сацыяльная роля. Сацыяльная мабільнасць

Тэма 3. Сям'я як малая група

Прыметы малой групы. Асаблівасці сям'і як малой групы. Роля сям'і ў жыцці чалавека

Тэма 4. Сацыяльныя каштоўнасці і нормы

Сацыяльныя каштоўнасці. Прыметы і віды сацыяльных норм. Якія адхіляюцца паводзіны

Тэма 5. Сацыяльны канфлікт і шляхі яго вырашэння

Паняцце "сацыяльны канфлікт". Прычыны сацыяльных канфліктаў. Віды сацыяльных канфліктаў. Шляхі вырашэння сацыяльных канфліктаў.

Раздзел 4. Паліталогія

Тэма 1. Роля палітыкі ў жыцці грамадства

Улада. Асаблівасці палітычнай улады. Палітыка. Роля палітыкі ў жыцці грамадства

Тэма 2. Паняцце і прыкметы дзяржавы

Паняцце дзяржавы. Прыметы дзяржавы. Структура дзяржавы. Функцыі дзяржавы

Тэма 3. Падзел уладаў

Прынцып падзелу ўладаў. Размеркаванне ўлады "па вертыкалі"

Тэма 4. Форма дзяржавы

Паняцце "форма дзяржавы". Форма праўлення. Форма дзяржаўнага ладу

Тэма 5. Палітычныя (дзяржаўныя) рэжымы

Тыпы (віды) палітычных (дзяржаўных) рэжымаў. Асноўныя прыкметы дэмакратычнага, аўтарытарнага і таталітарнага рэжымаў

Тэма 6. Удзел грамадзян у палітычным жыцці

Формы палітычнага ўдзелу. Выбарчае права. Выбары. Рэферэндум

Тэма 7. Мясцовае самакіраванне

Паняцце мясцовага самакіравання. Муніцыпальныя адукацыі ў Расіі. Органы мясцовага самакіравання, іх паўнамоцтвы і прынцыпы дзейнасці

Тэма 8. Палітычныя партыі і рухі

Палітычная партыя. Партыйныя сістэмы. Тыпы палітычных партыяў. Роля палітычных партый у жыцці грамадства. Грамадска-палітычныя арганізацыі

Тэма 9. Грамадзянская супольнасць і прававая дзяржава

Паняцце і прыкметы грамадзянскай супольнасці і прававой дзяржавы

Раздзел 5. Права

Тэма 1. Права. Яго роля ў жыцці грамадства і дзяржавы

Паняцце права. Прыметы права. Агульныя прынцыпы права. Роля права ў жыцці грамадства і дзяржавы

Тэма 2. Сістэма права

Паняцце сістэмы права. Галіны правы. Сістэма заканадаўства. Нарматыўныя прававыя акты

Тэма 3. Пра адносін

Паняцце праваадносін. Структура праваадносін. Віды праваадносін. Юрыдычныя факты

Тэма 4. Правапарушэнні

Паняцце правапарушэння. Прыметы правапарушэння. Віды правапарушэнняў

Тэма 5. Юрыдычная адказнасць

Паняцце юрыдычнай адказнасці. Прыметы юрыдычнай адказнасці. Віды юрыдычнай адказнасці

Тэма 6. Канстытуцыя Расійскай Федэрацыі. Канстытуцыйны лад

Канстытуцыя РФ, яе юрыдычныя ўласцівасці. Канстытуцыйны лад РФ

Тэма 7. Федэратыўнае прылада РФ. Прынцыпы федэратыўнай прылады РФ.

Падзел паўнамоцтваў паміж федэральным цэнтрам і суб'ектамі РФ

Тэма 8. Органы дзяржаўнай улады РФ

Прэзідэнт РФ. Федэральны Сход РФ. Урад РФ

Тэма 9. Праваахоўныя органы. Судовая сістэма

Задачы праваахоўных органаў. Структура праваахоўных органаў. Судовая сістэма РФ

Тэма 10. Правы і свабоды чалавека і грамадзяніна ў Расіі

Правы і свабоды чалавека і грамадзяніна. Гаранты правоў і свабод. Канстытуцыйныя абавязкі грамадзяніна.

Тэма 11. Грамадзянскія праваадносіны

Паняцце і прынцыпы грамадзянскіх праваадносін. Віды грамадзянскіх праваадносін. Права ўласнасці

Тэма 12. Асноўныя віды грамадзянска-прававых дагавораў

Паняцце дамовы. Змест дамовы. Віды дагавораў. Неспраўднасць дагавораў

Тэма 13. Правы спажывецтва

Паняцце "спажывец". Асноўныя правы спажывецтва

Тэма 14. Правы асновы шлюбу і сям'і

Юрыдычны сэнс паняццяў "сям'я" і "шлюб". Умовы заключэння шлюбу. Правы і абавязкі мужа і жонкі. Спыненне шлюбу

Тэма 15. Права на працу і працоўныя адносіны

Права на працу. Працоўная дамова. Працоўная кніжка. Дысцыпліна працы

Тэма 16. Адміністрацыйныя адносіны

Сутнасць адміністрацыйных праваадносін. Адміністрацыйная правіна. Адміністрацыйныя пакаранні.

Тэма 17. Крымінальнае права

Галіна "крымінальнае права". Паняцце злачынства і яго віды. Мэты і віды пакаранняў. Змякчальныя і абцяжваючыя віну акалічнасці.